

Vasvári Pál

Petőfi Sándor

A MÁRCIUSI IFJAK

Szolgaságunk idejében
Minden ember csak beszélt,
Mi valánk a legelsők, kik
Tenni mertünk a honért!

Mi emeltük föl először
A cselekvés zászlaját,

Mi riasztók föl zajunkkal
Nagy álmából a hazát!

A földet, mely koporsó volt
S benn egy nemzet a halott,
Megillettük, és tizennégy
Milljom szív földobogott.

Egy szóvá s egy érzelemmé
Olvadt össze a haza,
Az érzelem "lelkesülés",
A szó "szabadság" vala.

Oh ez ritkasép látvány volt,
S majd ha vénül a világ,
Elmondják az unokáknak
Ezt a kort a nagyapák.

És mi becsben, hírben álltunk,
Míg tartott a küzdelem,
De becsünknek, de hírünknek
Vége lett nagy hirtelen.

Kik nem voltak a csatán, a
Diadalhoz jöttek,
S elszedék a koszorúkat,
Mert a szóhoz értenek.

E sereg, mely, míg a harc folyt,
El volt bujva vagy aludt,
Igy zugott a diadalnál:
Mi viseltünk háborut!

Legyen tehát a tiétek,
A dicsőség és a bér,
Isten neki... nem küzdénk mi
Sem dicsőség-, sem díjért.

És ha újra tenni kell majd,
Akkor újra ott leszünk,
És magunknak bajt s tinektek
Koszorúkat szereznünk.

Viseljétek a lopott hírt,
A lopott babérokat,
Nem fogjuk mi fejeteokről

Leszaggatni azokat.

Abban lelünk mi jutalmat,
Megnyugoszuunk mi azon:
Bárkié is a dicsőség,
A hazáé a haszon!

Pest, 1848. június

AUSZTRIA

Miként elpusztult Jeruzsálem,
El fogsz pusztulni Ausztria,
S mint Jéruzsálemnek lakói,
Földönfutók lesznek császárajaid,
Földönfutók és üldözöttek!
Készüljetek,
Ti fölfuvalkodott félistenek,
Az óra kondul s futnotok kell,
Hogy el ne zúzzanak
Az omló trónus romjai...
Ott veszni nem szabad tinektek,
Tinektek élni, hosszan élni kell a
Bukás után
Nyomorban, végetlen nyomorban!

Hiába mossátok kezeiteket,
Ti Poncius Pilátusok,
Ámíthatjátok a világot,
De lát az isten s ismer bennetek,
S nincs számotokra többé kegyelem;
Vagy érdemeltek-e
Csak annyit is az ég kegyéből,
Amennyitől egy hajszál meghajol?
Nem! - Birodalmatok
A szabadság kálváriája,
Uralkodás volt minden vágyatok,
Ezért emeltetek Munkácsokat,

Hogy a szellem világát, melegét,
A rabbilincsek e fölolvasztóját
Elrejtétek mélységes föld alá,
S fölötte a sötétségben buján
Tenyészhessék a zsarnokok virága,
A test- s lélekzsibbasztó butaság...
Elrablottátok a népek jogát,
És elloptátok kincseit,
Ti bíboros haramják,
Ti koronázott tolvajok!

De a lopott vagyont
El nem viszitek magatokkal;
Félmeztelen
Fognak kiverni titeket
A fölemelkedett alattvalók,
Mint a tűzkardos angyal
Ádámot-Évát a paradicsombul.
Kolduljatok, miként
Koldultak milliók miattatok!
Koldulni fogtok és
Nem nyertek alamizsnát,
Mert akihez fordultok, az mind
Gazságitoknak áldozatja volt,
Rátok köp, elrúg bennetek,
És undorodva fordul el!
S ha ekkép éhen vesztetek,
Dögtestetekre hollók szállanak,
Mert nem lesz és ne légyen ember az
Utálat miatt, aki eltemessen;
A hollók gyomra lesz majd sírotok
És szemfedőtök a népeknek átka!

Pest, 1848. június

A MAGYAR NÉP

Szabad a magyar nép, szabad valahára,

Kinek láncot vertek kezére, lábára,
S görbedt derekával a rabigát vonta,
Mintha csak állat és nem ember lett volna.

Szabad a magyar nép, fejét föltarthatja,
Kénye-kedve szerint kezeit mozgatja,
S mely előbb mint bilincs őtet szorította,
A vasat mint kardot ő szorítja mostan.

Szabad a magyar nép... lejárt napod, német!
Nem táncoltatod te többé ezt a népet,
S pióca módjára nem szívod a vérét,
Mégfizette isten gonoszságod bérét.

E földön legyen úr a tót vagy a német?
E földön, hol annyi vitéz magyar vérzett!
Magyar vér szerezte ezt a dicső hazát,
És magyar vér ezer évig ótalmazá!

Nincs itt urasága csak az egy magyarnak,
S kik a mi fejünkre állani akarnak,
Azoknak mi állunk feje tetejére,
S vágjuk sarkantyúnkat szíve közepébe!

Vigyázz, magyar, vigyázz, éjjel is ébren légy,
Ki tudja, mikor üt rajtad az ellenség?
Ha eljön, úgy jöjjön, hogy készen találjon,
Még a félhalott se maradjon az ágyon!

Haza és szabadság, ez a két szó, melyet
Először tanuljon dajkától a gyermek,
És ha a csatában a halál eléri,
Utószor e két szót mondja ki a férfi!

Pest, 1848. június

A NEMZETGYŰLÉSHEZ

Ott álltok a teremnek küszöbén,
Melyből a nemzet sorsa jön ki majd,
Megálljatok, ne lépjete be még,
Hallgassátok ki intő szózatom...
Egy ember szól, de milliók nevében!

Az a hon, melyet őseink szereztek
Verítékökkel s szívök vérivel,
Az a hon többé nincs meg, csak neve
Bolyong közöttünk, mint a temetőből
Éjféli órán visszajött kísértet...
Az a hon többé nincs meg, falait
Elmorzsolák a mult kor férgel,
S az új vihar szétfújta födelét,
S lakói most az ég alatt tanyáznak,
Mint a vadállat és mint a madár.
Mit őseink egy ezredév előtt
Tevének, azt kell tenni most tinektek:
Bármily erővel, bármily áldozattal,
Bár mind egy szálig elvesztek belé,
Hazát kell nektek is teremteni!
Egy új hazát, mely szebb a réginél
És tartósabb is, kell alkotnotok,
Egy új hazát, ahol ne légyenek
Kiváltságok kevély nagy tornyai,
Sötét barlangok, denevértanyák,
Egy új hazát, hol minden szögletig
Eljusson a nap s tiszta levegő,
Hogy minden ember lásson s ép legyen.
Nem mondom én: a régi épületnek
Dobjátok félre mindenik követ,
De nézzetek meg minden darabot, mit
Alapnak vesztek, s amely porhatag már,
Vessétek azt el kérlelhetlenül,
Bármily szent emlék van csatolva hozzá,
Mert jaj a háznak, mely alapba' gyöngé,
Mert fáradástok akkor hasztalan lesz,
Egy perc jöhet, s az épület ledől,
S rossz gazda, aki mindig újra épít,
S ma vagy holnap, de végre tönkre jut.

Számot vetett-e mindenik magával,
Minő dologra szánta el magát?
Nagy a dicsőség, melyet mindegyik
Szerezhet itten, de tudjátok-e,
Csak nagy munkáért jár ez a dicsőség!

Akit nem égő honfiérzelem
És tiszta szándék vezetett ide,
Kit a hiúság, vagy silány önérdék
Csábít e helyre, az szentségtelen
Lábbal ne lépjen e szentelt küszöbre,
Mert hogyha egyszer átlép és kijő majd,
Átok s gyalázat lesz kísérete,
Mellyel haza s később a sírba megy. -
Ti, kik szivéből bálványistenek
Ki nem szoríták az igaz nagy istent,
Kiknek szivében a honszeretet
Mint szentegyházi oltárlámpa ég,
Eredjetek be és munkáljatok,
Legyen munkátok oly nagy, oly szerencsés,
Hogy bámultában, majd ha látni fogják,
Megálljon rajta a világ szeme,
A bennlakókat vallja boldogoknak
És istenítse, akik építették!

Pest, 1848. július 4.

